

Foto: Kateřka Prokopová

Sportovec tělem i duší

Chodský pes je poměrně mladé české národní plemeno, které zatím není uznané FCI. Jeho novodobé počátky se datují do roku 1985, kdy se narodil první vrh chodských psů. Duchovními otci plemene jsou Dr. Vilém Kurz a především Ing. Jan Findejs, kterému se podařilo vytvořit psa nejen požadovaného vzhledu a povahy, ale především velmi aktivního a všestranného se širokým uplatněním.

MILUJE AKCI

Chodský pes je středně velké plemeno ovčáckého typu s delší černou srstí s reza-vými znaky, která má výborné ochranné vlastnosti. Jeho vzhled je nejen líbivý, ale především velmi funkční. Je rychlý, mrštný a obratný. Díky střednímu vzrůstu je s ním snadnější manipulace. Díky tomu a především také díky své povaze je celkově vhodný i pro začátečníky. Je totiž snadno ovladatelný, velmi rád spolupracuje a je výborně motivovatelný na aperty, hračky nebo na pamlsky. Často mu ale stačí samotná přítomnost pána, jeho pochvala a radost či jakákoliv společná činnost. Už samotný fakt,

že se bude něco dít, je pro něj dostačující, a jedná-li se o oblíbenou činnost, je jeho radost nepřehlédnutelná. Tato aktivita zůstává chodákovi do vysokého věku.

S chodským psem jde dělat téměř cokoli, vše zvládá s nadšením sobě vlastním. V některých činnostech vyniká, některá sportovní odvětví by se dala nazvat jeho Achilovou patou. Každopádně pro něj platí, že ho nelze učit drilem, nebo dokonce násilím. Naopak po dobrém se s ním dá udělat velmi mnoho, velmi rád a ochotně spolupracuje a rád se učí nové věci. Rozhodně se vyplatí na chodského psa při výcviku nespěchat.

Chápe sice rychle, ale psychicky dozrává kolem třetího roku a aktivní je bez problému do 8-10 let, takže není kam pospíchat. Pozvolnost při výcviku se bohatě vyplatí... Dožívá se kolem 12-15 let.

SKVĚLÝ NOS

Chodský pes dostal do vínku výborné čichové schopnosti. Je tedy velmi vhodný pro pachové práce, ať už se jedná o stopy, nebo o záchranářský výcvik. Někteří jedinci dokonce byli a jsou využíváni policií ČR při rozlišování pachů z pachových konzerv. Stále větší počet chodských psů objevuje i královskou disciplínu – stopy. Svědčí o tom

zvyšující se počet složených stopařských zkoušek a hlavně účast na stopařských mistrovstvích republiky. Prvním psem, který se takto prosadil, je Willi Prima Nova (majitel Marek Ostrčilík), který se v roce 2004 účastnil Mistrovství stopařů TART a kromě toho složil zkoušky T1, T2, OPT1, SPT1 a SPT2. Dalším úspěšným chodákem je Arie od Koňské hřivý (maj. Ing. Ivona Pyšková), která se již třikrát za sebou účastnila s výbornými výsledky Mistrovství stopařů MSKS (2005–2007). V roce 2005 byla první a následující roky skončila na třetím místě. Kromě toho se tato fena s výbornými výsledky zúčastnila mnoha všestranných závodů a je zatím jediným chodským psem, který složil zkoušku ZVV3. Podobně skvěle si vede i Annie Velká Ledhuje (maj. Dana Řeháková), která se rovněž nejprve úspěšně věnovala všestrannému výcviku, ve kterém se po složení zkoušky ZVV2 mnohokrát účastnila závodů dle tohoto stupně. Poslední dobou se však s majitelkou soustředily především na stopy, což přineslo své ovoce v podobě složených zkoušek FH1, FH2, IPO-FH a také získání druhého místa na Mistrovství stopařů MSKS v roce 2007. Po druhém místě na VZ v Říčanech se Annie navíc účastnila i MČR stopařů.

V současné době skládá stopařské zkoušky čím dál více psů a čím dál více majitelů se zajímá o tento směr výcviku.

Další činností, kde může chodák „prodat“ své skvělé čichové vlastnosti je záchranářský výcvik. Díky obratnosti, nemá problémy pohybovat se různými terény, jeho hustá srst ho dostatečně chrání v zimě či nepříznivém deštivém počasí, ale i za teplých dní. Navíc chodáka naplňuje už samotná činnost záchranářského výcviku – vyhledání.

Zatím zřejmě nejúspěšnějším chodským psem, který působil jako záchranář, byl pes Jitky Milostné Daren Garsia, držitel atestu IZS. Tento pes se absolvoval 24 praktických tuzemských zásahů, a dokonce se účastnil záchranné mise v Turecku po ničivém zemětřesení v roce 1999. O Darenovi není nadšené říci, že měl srdce větší, než byl on sám. V současné době se začíná v záchranářské kynologii prosazovat fena Dara Renaty Klusáčkové, která se v roce 2007 zúčastnila závodů podle vrcholové zkoušky ZZP 3 a druhým místem rozhodně nezapadla. Jedná se o poměrně mladou fenu, která je velmi perspektivní.

To však nejsou jediní chodští psi, kteří se záchranářskému výcviku věnovali nebo věnují. Chodáků v této disciplíně stále přibývá...

ACHILLOVA PATA

Nejvíce chodských psů se zřejmě věnuje všestrannému výcviku, který je stále pro

Agro od Studeneckých skal.

většinu lidí neznámější a nejlépe dostupný. Počet chodáků, kteří se všestrannému výcviku úspěšně věnují, má rok od roku stoupající tendenci. Většinou to začíná docházením na cvičák, aby se pes naučil základní poslušnosti, ale postupně to přeroste v něco víc. Velký podíl na přiblížení výcviku majitelům chodských psů mají manželé Ostrčilíkoví a Šárka Skřivanová, kteří začali pod Klubem přátel chodského psa pořádat výcvikové víkendy a následně i týdenní výcvikové tábory a pravidelný každoroční závod chodských psů – O Kozinův pohár. Tuto štafetu dnes převzali další, ale především zakladatelům patří dík za počáteční impulz a nemalé úsilí, které vedlo k fungující výcvikové činnosti v rámci klubu. Chodští psi úspěšně cvičí, skládají zkoušky a účastní se různých závodů.

Achillovou patou chodského psa jsou však obrany. Chodští psi je milují, baví je a jdou do nich s velkým nasazením. Chybí jim však větší razance a přirozená zloba, která se snáze najde u tradičních služebních plemen, která jsou však na rozdíl od chodského psa šlechtěna na požadovaný výkon desítky let. Návlek obran se zkrátka musí přizpůsobit, nesmí se spěchat a musí se akceptovat, že chodák je tak trochu hračka, ale zároveň i velmi přemýšlivý. Klidným a citlivým postupem lze však i s chodským psem dosáhnout v obranách výborných výsledků.

Kromě již výše zmiňovaných fen jsou toho důkazem další psi, kteří mají složenou zkoušku IPO3. Prvním byl pes Endy Bryvílsár (maj. Šárka Skřivanová), který v roce 2001 kromě složení zkoušky zároveň splnil bodový limit pro VZ MČR IPO a to v době, kdy chodský pes ještě nebyl tak dobře známý a byl občas porovnáván nebo dokonce ztotožňován s německým ovčákem. Později složil tuto zkoušku i Dendy Stamo-Bud (maj. Pavla

Xena Bryvílsár při zkoušce ZZP2.

Foto: Pavel Humpolec

JAK SE SPORTUJE S... | Chodský pes

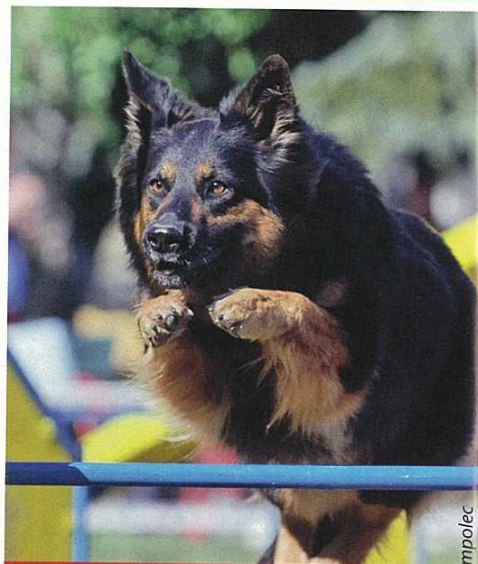
Lucie Schönová a její pes Darri Stamo Bud na ME 2007 v polské Vratislavi.

Ostrčilíková) a Gar z Dašického zátiší (maj. Lucie Majerová). Tento pes se v roce 2007 také zúčastnil výběrového závodu na Mistrovství MSKS dle IPO3 a jeho kontrolní výkon na obranách sklídl bouřlivý potlesk. Myslím, že o Garovi v budoucnosti v souvislosti se závody této úrovně ještě uslyšíme. Počátky sportovního výcviku u chodského psa nebyly nikterak jednoduché. Majitelé si museli svým způsobem vyšlapat vlastní cestičku a výcvikáři a figuranti si museli plemeno „osahat“ a přijmout ho takové, jaké je, a akceptovat, že to není BOM nebo německý ovčák, kterému se vizuálně podobá asi nejvíce. Již v této době se objevovaly první úspěchy a to hned u zvířat z prvních registrovaných vrhů, kdy např. Asta na Barance a Bessy na Barance složily zkoušku ZM a ZVV1, Bela na Bylinká ZM a IPO1, Asta Santana ZM, IPO1 a IPO2, Adar Hadonoš ZM, ZVV1, ZVV2.

AGILITY, DOGFRISBEE, DOGDANCING

Další činností, kterou chodský pes miluje, je agility. Průkopnicí plemene v tomto sportu je fena Gabra na Barance (maj. Jitka Polechová), narozená v roce 1994. Jejími největšími úspěchy jsou dvě bronzové medaile z MČR (1998 a 1999) a nominace do reprezentace ČR.

Dnes se agility věnuje se svými chodáky stále více lidí. Pět zástupců v současnosti běhá v kategorii LA3. Toto plemeno zde výborně uplatní svoji pohyblivost, mrštnost, hravost a velkou snahu spolupracovat. Výbornou aktivitou je i dogfrisbee a chodští psi, kteří měli možnost si tento sport vyzkoušet si to zřejmě myslí také. Během krátké historie tohoto sportu v ČR jej v soutěžní podobě zkusili již čtyři chodáci a další se chystají tuto sezonu. Velkou zásluhu na tom má Lucie Schönová, která se dogfrisbee věnuje se svým

Dara – fena chodského psa bez PP Renaty Klusáčkové vyniká nejen v záchranářině, ale i v agility.

Foto: Pavel Humpolec

PACHOVÉ KONZERVY

Metoda pachové identifikace je porovnání a vyhodnocení pachových stop pachatele, které jsou sejmuty a zajištěny na místě činu nebo na oběti zločinu. Pach se snímá pomocí speciální textilie (aratex), která se položí na místo předpokládaného výskytu pachu a překryje se hliníkovou fólií. Po minimální potřebné době (30 minut a déle) se textilie uloží do sterilní sklenice. Přiložením textilie k holé části těla podezřelých osob se stejným způsobem vytvoří pachové konzervy pro porovnání s odebraným vzorkem. Speciálně vycvičený pes je pak schopen označit totožný pach sejmutý z těla podezřelého, nebo shodu naopak vyloučit.

psem Darri Stamo Bud již od roku 2006. Za tu dobu se dokázala úspěšně prosadit nejen na tuzemských závodech, ale i v zahraničí a mezi polskými příznivci tohoto sportu má dokonce svůj neoficiální fanklub. S nadšením sobě vlastním přistupuje chodský pes i k dogdancingu. Pravda, neuplatní zde příliš svou velkou lásku k aportování všeho druhu, ani své čichové dovednosti, ale učení se stále novým cvikům a kouskům ho dokáže také dostatečně zaměstnat a zabavit. Chodský pes je hračka, proto se nové věci učí poměrně rychle a velmi rád je opakuje. Zatím nejvýraznějšího úspěchu v dogdancingu dosáhla Emilie Dianko Macková s fenou Chamomixa Prima Nova, která na Mistrovství tance se psem MSKS obsadila v roce 2005 první místo. Tanci se psem se v současné době závodně nebo jen pro zábavu věnuje již několik chodských psů a obliba tohoto sportu bude zřejmě stále stoupat.

CHOĐÁK = CHODIT

Chodáci milují pohyb a ať už se při dogtrekkingu jedná o mid, nebo long, jsou pro ně jen trošku delší procházkou. Zde se projevuje další vlastnost chodského psa, kterou je poměrně rychlá regenerace. Po zátěži stačí chodákově hodinový odpočinek a probouzí se svěží jako po vydatném spánku a sonduje, co dalšího a zajímavého se bude dít. Dlouholetými a úspěšnými účastníky dogtrekkingu jsou například René Kazda se Zarem Bryvilsár nebo Luboš Bodlák se Sionem od Strážné skály. Chodský pes je ale schopen dalších rozmanitých činností. Důkazem toho jsou jedinci, kteří skládají canisterapeutické zkoušky, jako například Chuck z Dašického zatiší Jany Bieblové, Tesa Prima Nova Mileny Svobodové, Cleoma Black Glossy Petry Sanetrové a mnoho dalších, nebo pes Cid Dolský Mlýn, který je dokonce atestovaným průvodcem své tělesně postižené majitelky Gabriely Drdové. Ani pasení ovcí není chodskému psovi neznámé. Již několik psů se úspěšně zúčastnilo víkendových setkání, kde si mohli práci se stádem úspěšně vyzkoušet, a 4 psi mají dokonce složenou zkoušku ZVOP.

Pro aktivní lidi

Chodský pes se hodí především pro aktivní lidi nebo rodiny. Neznamena to, že nutně potřebuje sportovní nebo výcvikové využití, dokáže si užít i dlouhé procházky a výlety do přírody s mnoha zajímavými hrami. Miluje děti a proto je pro ně dobrým společníkem.

REGENERACE CHODSKÉHO PSA

Převládající impuls k regeneraci psa ovčáckého typu používaného v dávné minulosti především jako ovčáckého a hlídacího vzešel od Doc. Ing. Dr. Viléma Kurze, který představil svoji vizi plemene Ing. Janu Findejsovi.

Toto plemeno Ing. Findejse natolik zaujalo, a to nejen z hlediska jeho vzhledu, ale zejména z hlediska jeho povahových předpokladů, že se aktivně vrhl do jeho regenerace. Vypracoval standard, který dne 14. 1. 1984 schválila tehdejší Ústřední odborná kynologická komise Českého svazu chovatelů a následně byla v časopise Pes přítel člověka v dubnu 1984 zveřejněna fotografie jedince odpovídajícího představě plemene společně s výzvou pro majitele odpovídajících jedinců, na kterých by bylo možné založit chov. První vybraný pár byli pes Dixi a fena Bessy, tzv. regeneráti.

Dne 20. 10. 1985 se v chovatelské stanici pana Leopolda Hykela Na Barance narodil feně Bessy první registrovaný vrh chodského psa. Následně v roce 1986 druhý ze spojení psa Bleska a feny Bessy. Všichni jedinci z těchto prvních dvou vrhů odpovídali požadavkům na regeneraci plemene. Později bylo přibráno ještě několik odpovídajících jedinců jako regenerátů pro oživení krve. Naposledy byl regenerát využit v roce 1996, od té doby jsou využíváni pouze jedinci s průkazem původu zapsaní v plemenné knize.

Foto: Marie Křížová

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

www.kpchp.org – oficiální stránky KPCHP včetně databáze
www.chodskypes.cz – hojně navštěvované stránky obecně o CHP
www.chodsky-pes.ch/ - chodští psi ve Švýcarsku
www.chodskypes.estranky.cz/ - chodský pes v nouzi
www.faanet.cz/psi/chov-psu/seznamte-se-s-plemenem/chodsky-pes.htm – stručný popis plemene a osobní zkušenosti dlouholeté chovatelky

Není ale polštářem na gauč, takže by si jeho pořízení měli rozmyslet lidé, kteří potřebují společníka k televizi a k několika krátkým nezbytným procházkám. Chodák je nekonfliktní, snáší se dobře s jinými psy a zvířaty, takže s ním nebývají problémy doma nebo na cestách. Nedělá mu problémy venkovní bydlení, ale může být klidně i v bytě. Důležité pro něj je, aby mohl být co nejvíce se svým pánem nebo se svou rodinou.

DKK

Chodský pes je plemenem, u kterého je sledována a vyhodnocována DKK, a to od počátku roku 1997. Výsledky tohoto povinného vyhodnocování jsou kompletně zveřejňovány na úrovni klubu. Do chovu jsou připouštěni jedinci do stupně 2. Vzhledem k dlouhodobému sledování a selekci se počet jedinců s výskytem DKK postupně snižuje a v současné době je úspěšnost rentgenovaných jedinců, kteří byli vyhodnoceni se stupněm přístupnosti do chovu, více než 74 %. Ale jak je zřejmé z příkladu jiných plemen, je toto běh na dlouhou trať a tento boj není možné zcela vyhrát. Faktem zůstává, že mnoho úspěšných jedinců, kteří působili a působí v některém sportovním odvětví, mají DKK nálezy, což jim ale ani v nejmenším nevadí v jejich aktivní činnosti. Není tak výjimkou zvíře s DKK třetího stupně, které prožije plnohodnotný a velmi aktivní život bez pohybových problémů. Dalo by se naopak říci, že výjimkou jsou spíše psi, kteří takové problémy mají.

CHOĐÁK ZA HRANICEMI

Chodští psi se rozšiřují i do zahraničí. Ve Švýcarsku a v Německu můžeme dnes najít fungující chovné stanice, několik jedinců se vyskytuje například i ve Francii.

Čechoameričan Jiří Schánil importoval do Spojených států psa Gordona Bako, se kterým se úspěšně prezentoval na prestižní stopařské policejní soutěži. Gordon jako jediný v rámci soutěže vypracoval třídní stopu. Na základě tohoto úspěchu byl natočen místním televizním štábem dokument s chodským psem. Tato dvojice působila také jako člen záchranného týmu nasazeného po atentátu na WTC v New Yorku.

V Německu působí pes Colin Bryvilsár (maj. Petra Müllers), který je rovněž využíván v záchranných akcích.

V kynologicky trošku netradiční zemi – Koreji – úspěšně soutěží fena Fin Cidabro v agility.

Obliba chodských psů stále roste stejně jako počet jedinců, kteří se svými majiteli dělají nějaký sport. A je to tak dobře, protože chodák je sportovec tělem i duší.

Napsala Marie Křížová